

V naftno avanturo v Jadranu s pomanjkljivo okoljsko študijo

Greenpeace: Sporočilo za javnost

Ljubljana, 17. april 2015 - Greenpeace v Sloveniji je Ministrstvu za okolje in prostor posredoval svoje pripombe na programa raziskovanja in črpanja nafte oz. plina v Jadranu, ki ga je pripravilo Ministrstvo za gospodarstvo Republike Hrvaške. V svojih komentarjih organizacija ugotavlja, da je program hrvaške vlade nesprejemljiv, študija presoje vplivov na okolje, ki ga spremlja, nezadovoljive kakovosti, v samem postopku javne obravnave v Sloveniji pa je bilo sodelovanje javnosti oteženo.

V četrtek, 16. aprila, se je v okviru postopka čezmejne presoje vplivov na okolje v Sloveniji zaključila 30-dnevna javna razgrnitev gradiva programa raziskovanja in črpanja ogljikovodikov v Jadranu, ki ga je pripravilo Ministrstvo za gospodarstvo Republike Hrvaške.

Greenpeace v Sloveniji ugotavlja, da je študija presoje vplivov na okolje, ki spremlja program, pomanjkljiva in bi jo bilo potrebno na številnih mestih izpopolniti ter nato ponovno dati v javno razgrnitev. Študija namreč ni celovita, večina konkretnih ukrepov za preprečevanje oz. blažitev negativnih učinkov na okolje je zgolj predvidenih, študija jih natančneje ne predstavi. Študija predvsem ne opisuje in upošteva vplivov morebitnih pridobljenih ogljikovodikov na podnebje in biodiverzitetu, ne zajema kumulativnih, dolgoročnih in posrednih vplivov na okolje in ljudi, manjkajo informacije o vplivih čiščenja morebitnih izlivov nafte na okolje in ljudi, ... predvideva pa, da bo nadzor nad onesnaženjem v večini primerov izvajal onesnaževalec! Študija prav tako popolnoma ignorira vpliv programa na podnebne spremembe. Podnebni znanstveniki in Mednarodna agencija za energijo¹ svarijo, da je za preprečitev najhujših posledic podnebnih sprememb treba 2/3 sedaj znanih zalog fosilnih goriv pustiti neizkoriščenih oz. tam, kjer so (Peto poročilo o oceni stanja, Medvladni panel za podnebne spremembe)². Študija bi tako morala opisati srednje in dolgoročne posledice programa na podnebne spremembe.

Tudi sam postopek javne razgrnitve napeljuje na sklep, da konkretna okoljska študija zadovoljuje le procesnim zahtevam postopka, ni pa odločilen dejavnik pri (ne)odobravanju omenjenega projekta. Čezmejno presojo vplivov na okolje je treba izvesti preden se sprejme odločitev o odobritvi ali začetku izvajanja dejavnosti. To posebej izpostavljamo zato, ker je znano, da je hrvaška vlada že izbrala koncesionarje za raziskovanje in izkoriščanje ogljikovodikov za 10 od 29 raziskovalnih območij, ter da je prvotno nameravala koncesijske pogodbe z izbranimi koncesionarji podpisati že v aprilu. V samem postopku javne razgrnitve v Sloveniji je bilo sodelovanje javnosti oteženo. Kljub pomislekom in uradni prošnji Greenpeace v Sloveniji, je Ministrstvo za okolje in prostor v veljavi pustilo zakonsko minimalno določen čas za javno razgrnitev, tj. 30 dni, medtem ko je denimo v Italiji ta čas daljši.

¹ International energy agency, World Energy Outlook (12. 11. 2012). Dostopno na: <https://www.iea.org/newsroomandevents/pressreleases/2012/november/name,33015,en.html>

² Tudi: The geographical distribution of fossil fuels unused when limiting global warming to 2 °C, Nature (8. 1. 2015). Dostopno na: <http://www.nature.com/nature/journal/v517/n7533/full/nature14016.html#close>.

Vodja Greenpeace v Sloveniji mag. Nina Štros program hrvaške vlade komentira:

Gre za načrt, ki za Jadransko morje predstavlja nesorazmerno tveganje, glede na potencialne koristi in ga ne podpiramo. Glede na pomanjkljivosti in opustitev skrbnega pristopa tudi na strani Slovenije, pričakujemo, da se bo Slovenija do programa opredelila negativno. Od slovenskih organov prav tako pričakujemo, da bodo zagotovili, da hrvaška vlada ne odobri začetka izvajanja aktivnosti v Jadranu, dokler čezmejna presoja vplivov na okolje ni zaključena v skladu z evropsko in mednarodno zakonodajo in smernicami dobre prakse.

Presoja vplivov na okolje ne sme biti nebodigatreba opravilo, ki se ga obkljuka v postopku, temveč bi se naj s to študijo večje posege v okolje - kot omenjeni načrti v Jadranu zagotovo so - celovito in temeljitje preučilo. Temeljno načelo evropske okoljske politike mora biti vedno v ozadju sprejemanja odločitev, ki predvidevajo posege v okolje, in v primeru dvoma odigrati ključno vlogo - t.j. v primeru dvoma prevlada korist varstva okolja pred drugimi interesi.

O velikem pomenu tega spornega projekta za slovensko javnost priča tudi uspešnost kampanje S.O.S. za Jadran. V le treh tednih je svojo podporo skupini nevladnih organizacij, ki se na hrvaškem bori za ukinitve teh načrtov, v Sloveniji oddalo **več kot 10.000 posameznikov in organizacij**. To predstavlja eno največjih mobilizacij na področju okolja v zgodovini Sloveniji in sporoča odločevalcem, da je zaščita skupnega morja pred sporno naftno avanturo prioriteta slovenske javnosti.

Celotno besedilo pripomb je priloženo, dostopno pa je tudi na naši spletni strani ([povezava](#)).

Kontakt

Nina Štros, vodja Greenpeace CEE v Sloveniji, [+386 40 871 530](tel:+38640871530),
nina.stros@greenpeace.org.

Katja Huš, odnosi z javnostmi Greenpeace CEE v Sloveniji, [+386 40 981 621](tel:+38640981621),
katja.hus@greenpeace.org.

To sporočilo lahko najdete tudi na
www.greenpeace.si

Greenpeace je neodvisna globalna organizacija, ki si preko kampanj prizadeva za spremembo odnosov in vedenja, zaščito in ohranitev okolja ter za promocijo miru. Za svoje delovanje ne sprejema finančnih sredstev inštitucij EU, vlad, korporacij ali političnih strank.